

891.99

Ա-22

Թ. ԷՉԵՐԵՆՍ (ԷՉԵՐՈՒՆԻ)

“ԱՊԲԻՐ ԱՄԵՆՈՒԹԵԱՆ”

Բ. ՇԵՐՄ

ՆՁՆԱՐԻՏ ԲԱՆՎԱՏԵՂՈՒՔԻՆԵՐ ԻՏԱՐՋՐՈՒՄՔԻՆ
ՄԵՆ Է. ԿՈՒՆ ԲԱՌԻ ՄԷ՛ ՄՏԻՆ ԿԱՔԻ ԿԱՔԻ
ԱՐԽԵՆՈՒՄՆ Է ստեղծելը:

Դ. ՎԱՐՈՒԺՄԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. Մ. ՍԷՔԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ

[1928]

wf 17830-59

1

899-99

21-22

ՆՈՅՆ ՀՅՂԻՆՈՒԿԷՆ

ԱՐԱՔ ԳԵՃԵՐԵԱՅ (իր կեանքը եւ Գրական
գործունէութիւնը) Հասոյ Ա. 1922 50դր.

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ Է

ԿԿՆՅ ՏԵՐԱՍԻՔԸ
(Ս. Գառնի Յրգեամ)

Գին 50 Ղրտ.
Արեսասահման կէս Տոլար

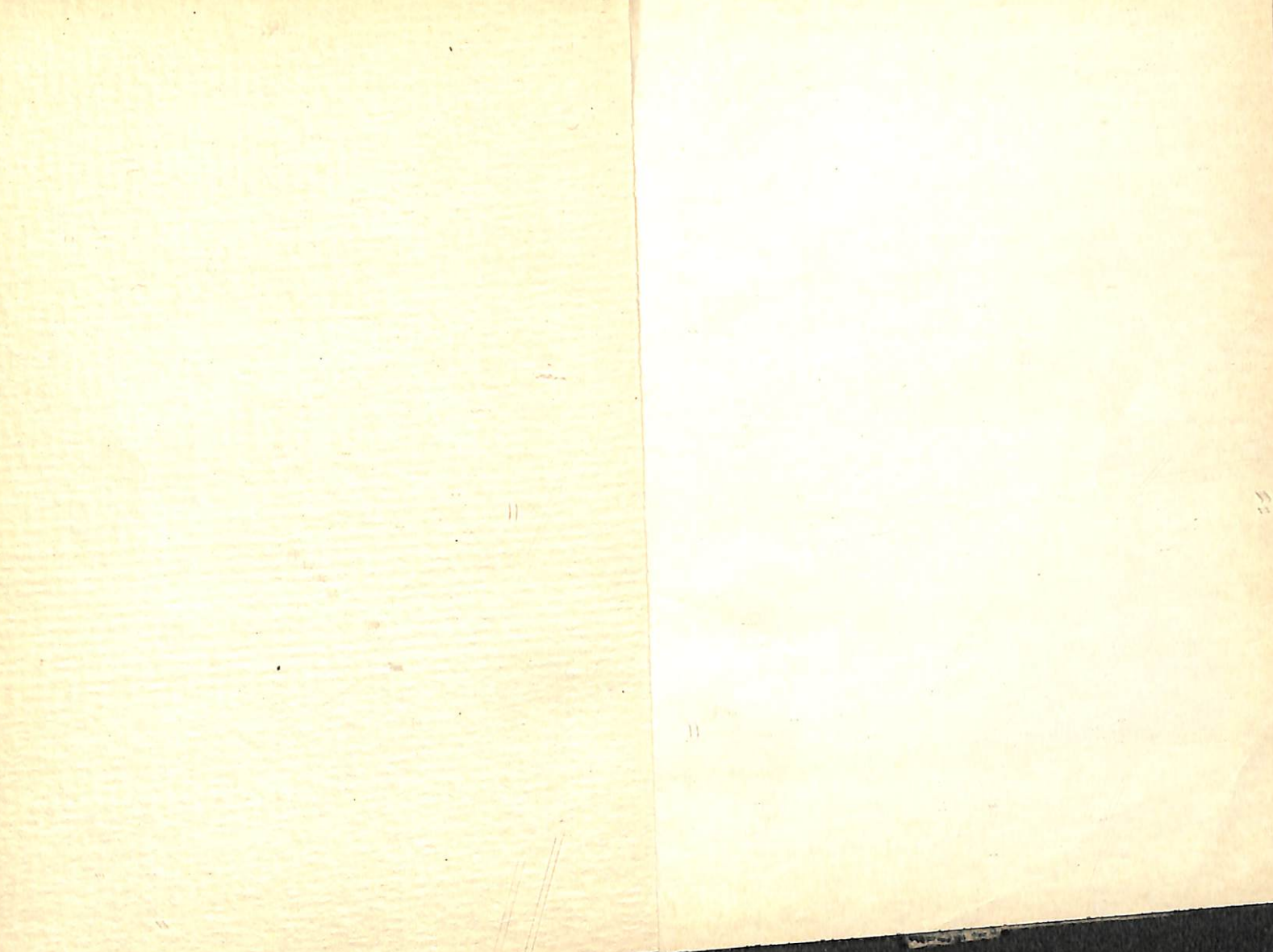

Թ. ԿՉԿՄԵԱՆ
(ԿՉԿՄՈՒՆԻ)

ՂԵՆԻՐ
ԼՆԱԿՆՈՒԹԵԱՆ

Բ. ՇԵՐՄ

01228-60

891.99

Ա-22

Թ. ԷՉԵՄԵՆԱ (ԷՉԵՄՈՒՆԻ)

“ԱՊԻԻՐ ԱՍՐԱՆՈՒԹԱՆԱ”

Բ. ՇԵՐՄ

ձեռքիս բանաստեղծությունը մատչելուս համար
մեզ է. ամեն բանի մեջ արտիկ կապի կապի
արիւնը և մե է ստեղծելը: Գ. ՎԱՐՈՒԺԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. Մ. ՍԷՅԵԱՆ

ԳՈՒԼԻՍ

[1928]

5 .02. 2013

19485

21 171

“ ԱՂԵՐԻՐ ԼՍԱՏԵՂՈՒԹԱՆԱ ”

(1927 -- 28)

289 15-60

ՆԵՐՇԱԶՈՒՄ

Լարեր նըրբին կը հիւսես շունչէն, ձայնէն բընութեան,
ծաղկի բոյրէն, զեփեռէն, ու փըթթումէն առաջին
կապուտածին աստղերուն, արձագանգէն շեփորին,
Ու հեկեկուն նըրագէն զանգակներուն ցուրտ մահուան...:

Արձակելով լարերն այդ հոգիներուն ըզգայուն,
Վըհուկ մ'ինչպէս բոցաչուի, մըրրիկներ բիւր կը ցանես.
Կամ յաւիտեան կը վառես ատրուշաններն հըրագէս
Երազներուն... կը պարզես խորհուրդն անյայտ դարերուն...:

Արարչութեան գաղտնիքէն առած ծընունդըդ անմահ,
 ո՛վ վեհ վայրկեան երկնումի. սըրտերն իրենց օթեւան
 Կ'ընեն քեզի քերթողներն ըստեղծումի ատեն միայն,
 Ու դուն անվերջ կ'առկայծիս գիտակցութեան սրպէս ջահ...:

*
 *

Անցի՛ր, ո՛վ շունչ աստուածեան աշխարհներէն հայրենի,
 Ժողովէ՛ յուշերն ու երգերն հին օրերուն զլւարթուն,
 Նըւիրական թըրթուռներն անձայն, խորունկ սէրերուն,
 Ու բեր լեցո՛ւր հոգւոյս մէջ, վառելու հուրն երբեմնի...:

I

Լ ՈՒՍԵՂԲԻՐ

Մըտքիս թափուր պարունակին մէջ կը բացուի
Մամուտ կամարն ակիդ ժեռուտ արձոյներուն,
ինչպէս խորան մ'ադամանդեայ,
կ'իջնէ համբո՛յրը դարերուն, լոյսիդ վըրայ,
—Ո՛վ սըրբաղբիւր դաւարաչուի—
Ու երգիդ շունչն ինձ կը հասնի, ամէն դարուն,

Մըտքիս խորէն, ամէն դարուն քե՛զ կ'երկարի,
կենսապարգեւ աւազանիդ քօլ կը հասնի

Գիւղէն փախչող այն ծառուղին,
 Որ մանկական քայլերուս տակ, հագած դեղին,
 Առաջնորդ մ'էր, այնքա՛ն բարի,
 Այնքա՛ն պըչուուն, քըմայքներովն իր գողունի:

Դեռ շատ փոքրիկ, թեւիկներէս բըռնած բերին
 Քու լուսասփիւռ գուռիդ առջեւ, հոն ծընրագիր,
 Ափս ըսկահակ ըրած, մէջէն
 Բուռ բուռ արե՛ւ խըմեցի ես, յորդ կարկաչէն,
 Մեղեդիէն աստուածային
 Քու դանձերուդ... ս'վ հայրենի անմա՛հ աղբիւր:

Ձիւնափըրփուր շատըրուանիդ ե՛րբը յըստակ
 Ինձ պէս շատեր եկան ըմպել, դարե՛ր, դարե՛ր,
 Որքա՛ն սըրտեր կազդոյր գըտան
 Կենդանատու աղբերակէդ յաւերթութեան...
 Որքա՛ն վըշտեր դուռերուդ տակ
 Բացին ծաղիկ, գըտան եղբրդն իրենց կերկեր...:

Ձը կայ հիմա գիւղէն փախչող ուղին երկար,
 Վայրի խոտեր անոր գընացքն են կեցուցիւ...
 Մերթ եղնիկներ հալածական,
 Կամ կաքաւներ յագնած տաղէն, ըմպե՛լ կու գան
 — Սարերու սեպ կատարէն վար—
 Լոյսն ահունքիդ, ու կ'անհետին լեռներն ի վեր...:

ՏՈԳԵՆՔՆԻԳԻԱԺ

Պաշտամունքի սեղանն ահա՛
Մեր դէմ հանդարտ կը ծըլտայ...
Կը հասի հուրն աստուածային կայքերուն,
Յամբը յամբը կ'արիւնին
Լոյսերն հանդած կեանքերուն, ու թրթռուն
Մեղեգիներ կը բարձրանան
Ընդերքներէն անցեալին...
Կը պըղպըջայ արծաթ սափորն արցունքին,
Ակունքէն մեր սըրտերուն, մինչ կ'առկայ ծին
Խընկաւմաներն հըրահան...

Մեր անքերուն մէջ ուժգին կը փողփողի
 Շանթն անողոք երկընքին.
 Մեր բերքուն մէջ կարմիր,
 Շատըրուաններ կը ծովանան, կը յորգին...
 Այս ի՞նչ սարսուռ, սըրսըփում
 Մահուան բոյրով ահաղձում...
 Մեր հոգիին մէջ տըրտում,
 կը մըրըրկիս, ո՛վ սուրբ արիւն
 Նահատակի, քերթողի,
 Հեղուկ անմահ, աստուածարեալ, լուսալիր...:

կամարին տակ այս սըրբագան տաճարին,
 Մեռելներու թափօրն ահա՛,
 Գողգոթայէն ահաւոր
 Անվե՛րջ, լըռին, մեզի՛ կու գայ...
 Իր խաչէն վար Նագովրեցին
 Իջած՝ ինքն ալ կը հետեւի
 Թափօրին այդ նըւիրական...
 Լո՛յս տուր, ո՛վ Տէր, սըրտերուն մեր ծարաւի...
 Խո՛ր է մեր վիշտն, աւելի խոր
 Քան վիշտն հանուր մարդկութեան...:

28915 - 600

ՄԻԱԷ Ը Մ Ե Ծ Ե Ր Ե Ն 3

[Իր մահուան Բանաւանակ]ի ն առ իթով]

Այսօր հոգիդ, հոգիներուն պարմանի
 Բուրվառ մ'ինչպէս, անոյ՛ անոյ՛ կը խընկէ
 Բուրուժներն իր, գող գող խուրձերն իր ոսկէ,
 Ուրկէ կեսնքիդ լոյսն յաւիտեան կ'արիւննի...:

Քընքո՛յ՛ քընար, սէրերու կո՛յս գըրգարան,
 Ուր զեփիւռներն եւ աւաջներն հայրենի
 Կու գան համըր ճամբորդի, ու կ'արբենան
 Երգէդ շիթ շիթ, մինչեւ որ հե՛ղքըդ հատնի...:

Անշէ՛ջ ծաղիկ, բոցըդ բաղձիկ կը մաղլի
 Սըրտերն ի վեր, սըրտերն ամէն կը վառին
 Որպէս բուրվառ, մըշկածորան, յոյզով լի...

Հոգիդ այսօր հոգիներուն վրայ ծըփուն
 Մեղեդի մ'է, երանգ. երանգ երկնածին
 Ծիածան մ'է սիրաըզ՝ նետուած սըրտերուն...

Լ Լ Ո Ւ Մ

Հ. Ասատրիկ

Կը դառնայ մերթ սիրտըս պուրակ մը աշնան,
 Ծառերէն վար տերեւներն հատ հատ կ'իյնան,
 Ու հովերուն դէմ կը թռթռեն թախծագին
 Դալուկն իրենց, վերջին հրաժե'շտը կեանքին...

Բստուեր մ'ինչպէս, լըռութեան մէջ կը յածի
 Հոգիս արրտում. կը հարցընեմ ես ինձի.
 «Լոյս ու ծիծաղ հոսող ձայներն արփածին
 Ինչո՞ւ արդեօք այսքան կանուխ լըռեցին...»

«Հանգըրուաններն այս թափուր Ե՞նչ շուտ մտցան
 Ամենուրեք ծաւալուն շո՛ւնչը գարնան,
 Հողէն բըխող կենդանութի՛ւնն անսահման...»

Ու միառմի, կարծես կ'իյնան, տըրտորէն,
 Գալիք օրերն անցեալին պիտի ստերէն,
 Կարծես հոգւոյս կը տիրէ դող մ'անհունէն...»

ԵՆՅԵԼԻ Կ

Եկուր ինձի՛. կամ զիս տար
 Հո՛ն, ուրկէ դուն ըսկըսար.
 Թող իմ երգերըս ծաղկին
 Սեմիդ վըրայ, ու թող գան
 Օրրեւ սէրերդ ինձ կրկին—
 Երգիքին տակ պիւղական—
 Իրենց քաղցըր խորերէն
 Ծագող այգւովն յամբօրէն:

Ո՛վ անցեալ, ո՞ւր կը թաքչիս...
 Հոգիս բաժակն է թափուր
 Յոյսերէն վերջ, առաթուր...
 Կարմիր նըւագ մ'է հոգիս,
 Ուրկէ կաթիլ առ կաթիլ
 Թորելով յար կը սպառու
 Ո՛վ թարմութի՛ւնը կեանքիս,
 Ո՛վ լոյս, բողբո՛ջ դեռածիւ...

Կ'ուզեմ նորէն մանկանալ,
 Մոռնալ ինքզինքս, ու զե՛զ ալ,
 Ու տառապի՛լ անձանձիր,
 Նոր կեանքի մը է իրենդիր...
 Եկուր ինծի՛, կամ զիս տար
 Հո՛ն, ուրկէ դուն ըսկըսար.
 Քայլերս թող զիս տանին
 Զըւարթ ասուանքն երազին...

ԱՆՉԱՅԻՆ ԴՈՒՅԳՆԵՐ

Ո՞ւր եմ. չեմ գիտեր: Կը տեսնեմ միայն
 Նոճաստաններու վերեւ, հովահրուն
 Համբո՛յրն աստղերուն.
 Կը տեսնեմ հեռուն,
 Անկուօր լուսին, ծովին վրայ, անձայն...
 Կը քալեմ թեթեւ, թաւուտներէ վեր,
 Մինակ, սեւեռուն, բայց ո՞ւր. չեմ գիտեր...

Բագին մ'է կարծես սիրտը բոցանուտ,
 Կը բըխին անկէ, կ'այրին հոն խապաւ
 Վըշտերս անբարբառ,
 Խոհե՛ր անհամար...
 Բընութեան խորէն, ընդերքներէն մութ
 Կը գիւմնն այնտեղ վայրի հըծծիւններ,
 Զեփիււունք անունը, ի՞նչպէս. չեմ գիտեր...

* *

Սիրտը սղէսյգ մ'է, անվերջ կը ճըմլին.
 Գինի տեղ բորբ արիւն կը հոսի,
 Արցունք կը հոսի...
 Կաթիլնե՛ր լոյսի...
 Բացաստաններէն, ծաղկուն դաշտերէն
 Կու գան կը հըպին, հովճըփուն վարսեր
 Դէմքիս հըրատապ. սէ՞րն է. չեմ գիտեր...

* *

Գիշերուան սիւքէն, իրերէն անշունչ
 Փայփայտնք կ'ուզեմ, մատներ՝ արամահար,
 Որ նըւագեն յար
 —Բագմալար քընար—
 Խըւովքն հոգիիս, հուսկ վերջին իր հունչ...
 Աստղերուն գիմաց, բոյլ բոյլ ծաղիկներ
 Գոցուած կը տեսնեմ, ինչո՞ւ. չեմ գիտեր...

ՎԵՐ ՀԵԼՈՅԱ

Անհունէն բոց մը վայրի
Ամպերէն վար, գալարուն,
Կը թափի սիրտը ծովուն,
Ուր մեծ մեռել մը կ'այրի...:

Դիրկը սընդուս ալեակին,
Ուր անանուն սըրտեր գէջ
Ծըփանքներու մէջ անշէջ
Մեզերդիներ կը բանին:

Կը մեռնի՛ օրը հիմա՛յ...
Տե՛ս, սիրտ մ'աշնտեղ կը մըլխայ,
Ու կ'արիւնի, կը հատնի
Իղձերուն հետ կենդանի...:

Անհունէն բոց մը վայրի
Կ'արիւնէ ժամն իրիկուան,
Ու հոգիէս վանկ մը ձայն
Անեզրին մէջ կը մարի...:

ԿԵՐՈՄ

Երբեմն յանկարծ բոցի մ'հանգոյն կ'երեւի,
Կը մերձենայ հոգիներուն ծարաւի...
Կը ցանցընէ շողիւններ թարմ սէրերու
Ու կ'անհետի բառ չըսած դեռ իրարու...:

Որքա՛ն խօսուն է նըւագն իր զարկերուն,
Կը հընչէ երբ սըրտերուն մէջ բեկբեկուն...
Շուշան մ'ինչպէս կը ձիւնէ ցուքն իր թրթուուն,
Ու դերթ ասաղ մ'ան մերթ կ'երազէ միշտ հեռուն...:

Ինչպէ՞ս թըռչնիկն այդ լուսաբազձ, երգեցիկ,
 երբեմն ալ կը ցօղէ վիշտ ու տըրտմութիւն
 Հոգիներուն՝ ուրկէ թերթիկ առ թերթիկ,
 կը թափին վար, բոլոր վարդերն յոյսերուն...

Մ Ր Մ Մ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ինչո՞ւ նայուածքդ է մըթին.
 Ինչո՞ւ շուտ շուտ կ'անհետին
 Մտածումներս անհամար,
 վշտերէդ երբ ինձ համար
 Եղերգներ լուռ կը բըխին...

Ինչո՞ւ քայլերդ են փըխրուն,
 Ինչո՞ւ ինձմէ կը մեկնին
 Տառապանքներն երազին,

կայծերն անմար յոյսերուն
 կեանքէն հասող դողդոջուն...»

Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ, կ'իյնան վար
 Խոհերուդ վէս կատարէն
 Աստղեր բոյլ բոյլ... մինչ նորէն,
 Այդպէս մեկին, կ'երթաս յար
 Գաղտնիքիդ հետ, անբարբառ...»

ԱՆՐԵԼ Յ

Հոգիս ահա՛
 կը վերանայ
 Փիւնիկ մ'ինչպէս
 Ծիրանեգէս...
 Այսպէս ուրկէ՞
 Բըւընկուտն իր,
 Աըրտիս վըրայ...
 Մոխի՛ր, մոխի՛ր...
 Ե՞րբ եւ ինչո՞ւ
 Փըլուզուտն իր,

Փըլուզումն էր
 Մեհեաններուն...
 Ո՛վ սիրտ. լըսէ՛,
 Աճիւններէն
 Կը բարձրանան
 Հեծ քերն անհուն
 Պուրակներուն...
 Ու երգը՝ հուր,
 Թըռչուններուն
 Վըտարական
 Իրենց բոյնէն,
 Թափո՛ւր, Թափո՛ւր...

* *

Այսպէս, ո՛վ Տէր.
 Միջոցէն վե՛ր,
 Ես անարգել
 Կ'ուզեմ ըմպել
 Հուրքն արեւուն
 Ոսկի՛, հոտո՛ւն...

Ը Ա Ճ Ա Յ ՈՒ Մ

Երբ կը խորհիմ թէ դեռ որքա՛ն արշալոյսներ պիտի գան
ինձմէ քեզի, սըրտիս անձայր եւ անտըրտում ծագերէն,
Որքա՛ն քընքոյշ մեղեդիներ պիտի պարեն, եւ որքա՛ն
նուրբ թըրթռումներ պիտի երգեն հոգիիդ մէջ, մեղմօրէն,

Որքա՛ն խորունկ ըզգացումներ պիտի անվերջ կայծ կըլտան,
Ու հըրթիւններ պիտի ցանեն մըթուլթեան մէջ անցեալին...
Որքա՛ն մաքուր առագաստներ պիտի բացուին վերըստին,
Լոյսերուն տակ երազներուդ կաթնածաղիկ մերկուլթեան...

Որքա՛ն, որքա՛ն քաղցրութիւններ պիտի թափին տակաւին
 Սըրտիդ թափուր բաժակին մէջ, եւ ի՛նչ անուշ սարսուռներ
 Պիտի քալեն մասներէս՝ նուրբ, վարդերանգ եւ ըզգայուն :

Մարմնիդ վըրայ... երակներէս, ինչպէս գինին հընձանին,
 Կը պըզպըջայ, գէպի շըրթունք կը բարձրանայ ինքնաբեր,
 Կարմիր սափորն համբոյններուն... Զայն լեցընե՛լ եկուր Դուն :

ԱՆՅՈՐԿՈՒՏԻՆ

Ո՞ր հանճարին վըրձինէն առիւ դուն ձեւ ու մարմին.
 Ո՞ր սարերուն զեփիւռէն առիւ դուն հեւք ու թրթոււմ.
 Լիճերուն ո՞ր հէքեաթէն բըխեցաւ գեղդ այդային,
 Ու աիրացաւ երազիս, դարձաւ հըրաշք մ'անպատում... :

Քու ձայնդ իմ մէջ հընչեցուց երկնային բիւր նըւագներ,
 Քու տեսքիդ գո՛ւն արփածիր բուրաստաններ զիս տարաւ,
 Եւ արբեցո՛ւց, արբեցո՛ւց, մարգերուն մէջ, տարուբեր,
 Բոյրերուն վառ բաժակէն, երանութեամբ մը անբաւ :

Ո՞ր կապոյտէն իջար դուն, հրեշտակ անթեւ, հոգեգրաւ.
 Երկրի վըրայ կը քալես, երկնի լոյսովն երազուն,
 Կը թըւիս գե՛րկ մը շուշան, ըսպիտակ ձի՛ւն աստղերուն...:

Ո՛վ չըքնաղ կոյս, կը տեսնե՛ն, հոգւոյս աչքերը ծարաւ,
 Անմեղութիւնն եկած թառ կուրծքիդ՝ զերթ զոյգ մ'ազաւնի,
 Որուն տակ նո՛ր կ'արթըննայ ձով մ'հեշտութեան պարմանի...:

Մ Ե Ւ Ե Կ Ը

Կարգացի ես թերթիկներուն վրայ նըրբին
 Սըրտիդ թոյրէն դըրուագուած հիւր խոստումներ,
 Բառեր անգիր ու փըթթումներն երազին
 Բու հոգիիդ, խոյանքով լի, ինքնաբեր...:

Թերթիկներուն վրայ քընքուշ, դողն ըզգացի
 Մատուըներուդ, որ քըմայքով գըզուական
 Զայն փըրցուցեր են ցողունէն, ու ինձի
 Դըրկեր ծածուկ, իբը հրաւէր, արմազան...:

Թերթիկներէն ես շընչեցի, անձկագին,
 Բոյսը քաղցրիկ կուրծքիդ թըրթուռն, ու ճանչցայ
 Իր փըթթումին խորէն պայծառ, սէ՛րն, արփի՛ն

Աչուըներուդ... Ու ծաղկած լոյսն իր հեռուն
 Կը բըխի մինչ, իմ դէմ ահա՛, կ'ընդանցնի
 Շըրթնեքուս, քու շըրթներուդ գո՛ւն հըրահըսուն...

ԵՐԳ

Լոյսըդ տեսայ այս առաւօտ,
 Լոյսը դէմքիդ՝ սիրակարօտ.
 Անոր թրթուռն ժըպիտներէն
 Սիրտս արբեցաւ անյագօրէն:

Լըսեցի ես նըլագն հոգւոյդ,
 Նետեցիր երբ նայուածքդ անքոյթ
 Իմ աչքերուս... սիրտըս բացիր
 Երագներու աստեղագիր...

Ու լոյսն օրուան մինչ քեզ տարաւ,
 Քու տեսիլի՛դ միշտ ես ծարաւ,
 Յայգեր նըրբին իմ մէջ ծընան,
 Պարուրեցին հոգիս անձայն...

Անոնք իմ նոր երգե՛րս եղան:

Ա Ի Ր Մ Ը

Հո՛ն եմ բոլոր գանձերն անյայտ, անչափելի,
 Բոլոր լոյսերն, աստղերէն ա՛լ աւելի
 Վըճիտ, մաքուր, եւ աւելի բաբախուն
 Քան արշալոյսն՝ ինկած գիրկը ջուրերուն...»

Անոր անթիւ ալքերուն տակ, թաքթաքուր,
 երգի, սիրոյ ազունքներ կան, որ թափուր
 Հոգիներու համար հըրճուանք ու սարսուռ
 Են անըսպառ, երբ կը հասին անվերջ, լուռ...»

Ակունքներէն, զերթ շատըրուա՛ն երկնատուր,
 Վըշտի, ցաւի ի՛նչ վըտակներ կը յորդին,
 Մերթ, երբ, նըման կայծէն ծընող հըրդեհին

Շիթ մը թոյնի, նախանձին սեւ խորերէն,
 Կու գայ յանկարծ բըւընկիւ, ու դառնորէն
 Յետոյ մարիւ, բըխուսին դէմ այդ մաքուր...

Մ Ա Մ Ն Ի Ն

Զըմրուիտ, շողակ ու լուսնոսկի
 Ընդելուզուած, շուրջանակի,
 Մատնեմատիդ վըրայ նըրբին
 Զերթ լուսափունջ մը կը ծաղկին...

Կարծես Աստղիկն է կը ժըպտի
 Աչուըներսմն իր թարմատի.
 Կարծես քնար մ'է կը թըրթռայ
 Լարերուն վրայ երկնահըմայ...

Հոգիներուն մէջ նըւաղուն
ճաճանչն անոր բոյլ բոյլ կու գայ
Շողիւնը ջերմ սարսուռներուն

Ու խորհուրդին ու յըզացման
Լո՛յսը ցանել... Իբր լուսընկայ
Քաղցրանըշոյլ, բո՛ց մը գունեան...

ՏԱԿՈՒՄ

Աստղերուն տակ, մենք քով քովի, մինչ լուռ ու մունջ,
Բացաստանին վըրայ հըսկող թուփերուն պէս,
Կ'ըմպենք պատկե՛րն իրիկնային, մէկէն կարծես
Հոգիդ հոգւոյս մէջ կը ծաղկի զերթ լուսափունջ...:

Ու մինչ փունջ փունջ հոգիդ հոգւոյս մէջ կը փըթթի,
Կը քալենք մենք, թըրթուռն հեւքեր մեր սըրտերէն
Մեղմի՛ւ, մեղմի՛ւ, մութն անպարփակ կը պարուրեն,
Կ'ըլլան օրհնե՛րգը գիշերուան, համր, յամուրդի...:

Այսպէս յուշելի, մենք ունկընդիր մեր սըրտերուն,
 Ու նըւագին՝ մեր քայլերուն, կ'երթանք գըտնել
 Ոստայնն անոյշ պատրանքներուն, եւ, անընտել,

Կ'երագինք դեռ սէրեր անանց, այգեր օծուն
 Համբոյրներէն թարմ սիւքերուն գարնանային...
 Ասողերէն վար կ'իջնէ լոյսը մեր հոգիին...:

ԳԼԺ Կ Ե Ր

Ծովը հեռուն զերթ վարագոյր կը դողայ,
 Գագցես սի'րտը բընութեան...
 Վերջալոյսն իր յորդ արիւնն է թափեր վրան,
 Խորէն բըխող այս ի'նչ ձայն...:

Ծովափունքին, կ'ունկընդրեմ մինչ լըւութեան,
 Ու կու գայ մութն այնքա'ն ուշ,
 Հագիկս մէջ կը փըթթի վարդ մը քընքոյշ,
 Աննիւթական ու ներոյժ...:

Վարդ մը սահայն որ ունի բո՛ց թերթիկներ.
 Որուն թաղարն է ճըփուն
 Զուրերուն վրայ, բուրումնացան, տարուբեր...»

Այդ վարդը գէ՛մքն էր աղուորին, որ անցաւ
 իր նաւակով, անոր երփուն
 Լոյսը ցաթեց հոգւոյս խորէն, լուռ, ան-ցաւ...»

ԵՆԺԱՌԻՆ ՈՒՂ

ՉԿԼԻՆՆ Մ

Արեւն իր բոց թեւերով
Ինկեր է գիրկն անտառին...
Ծովու մը պէս, հողմէն գինով
Կը փըրփըրի
Կանանչութիւն մը վայրի...
Որքա՞ն մեղմիւ, որքա՞ն քընքոյշ
Զիս կը գըգուեն
Դափնեվարդեր ու թըմբիներ,
Ու, տարուբեր
Ու փաղաքուշ,

Զիս կը փորձեն
Արբեցընել իրենց բոյրով...
Ճամբուս վըրայ
Հընամենի,
Այս սրբա՛ն խուսկ ու գինի,
Կամարներէն բիւ, ոսկի,
Կը վերածնի
Ոգին կախարդ անտառին...:

Ի՞նչ մեղմիւ ան կը փըսփըսայ.
Ամէն գիէ, շուրջանակի,
Կը թովէ գիս,
Նետելով հիր թելեր սըրտիս... 11

Ծոթրինաթոյր
Հովանիներ, ծըմակներէն
Կ'անցնի՛ն, կ'անցնին.
Կը սընգուրեն
Որմերն հըսկայ, ու կ'առկայծին,
Կը վէտվէտին
Նըրբապանգուր...! 11

* *

Արահեաներ զիս կը տանին
Խորն անտառին,
Ուր նոճիներ աստ անդ կ'ընկըզմին
Խորն երկընքին...:

Բըլուր մ'ահա՛... ես քըրմօրէն
Կը բարձրանամ
Անձայն, անկամ,
Մինչ թուփերէն
Վար կը թափի
Շողիւնը նուրբ սատափի
Պարոյրներուն սըրսըփուն... 11

Ծառերն հեռուն
Կապոյտն ի վեր կը վառին,
Զերթ բագին...:

Հողէն անդին զերթ շափիւղայ
Կը կայծկըլայ
Երամն արբշիւ սագերուն,
Զուրին վըրա՛յ
Պար մ'երփներփուն
Կը պըսպըղայ... 11

Կու գամ՝ ես ման
 Արիշներուն տակ հստեւան,
 Մըրտենիներ ու կ'ընձնիներ,
 Միշտ տարուբեր,
 Կը հըծծեն ինձ սիրավէպեր...
 Կը հետեւի ինձ տակաւին
 Ոգին կախարդ անտառին...:

Աղբիւր մ'ահա՛...
 Թուփերուն տակ կը դըդըջայ.
 Ու կը կոտտայ
 Արծաթ լոյսն իր
 Արնակարմիր
 Յանցերուն մէջ մայրամուտին,
 Սի'րտը կարծես անտառին...:

Տուփի մը մէջ պահուած անդին
 Գոհար մ'է ան,
 Որ կեանք ունի, ունի եւ ձայն,
 Բիւրեղեայ գանձ՝ որ կամովին
 Խորն է սուզուած կանանչին...:

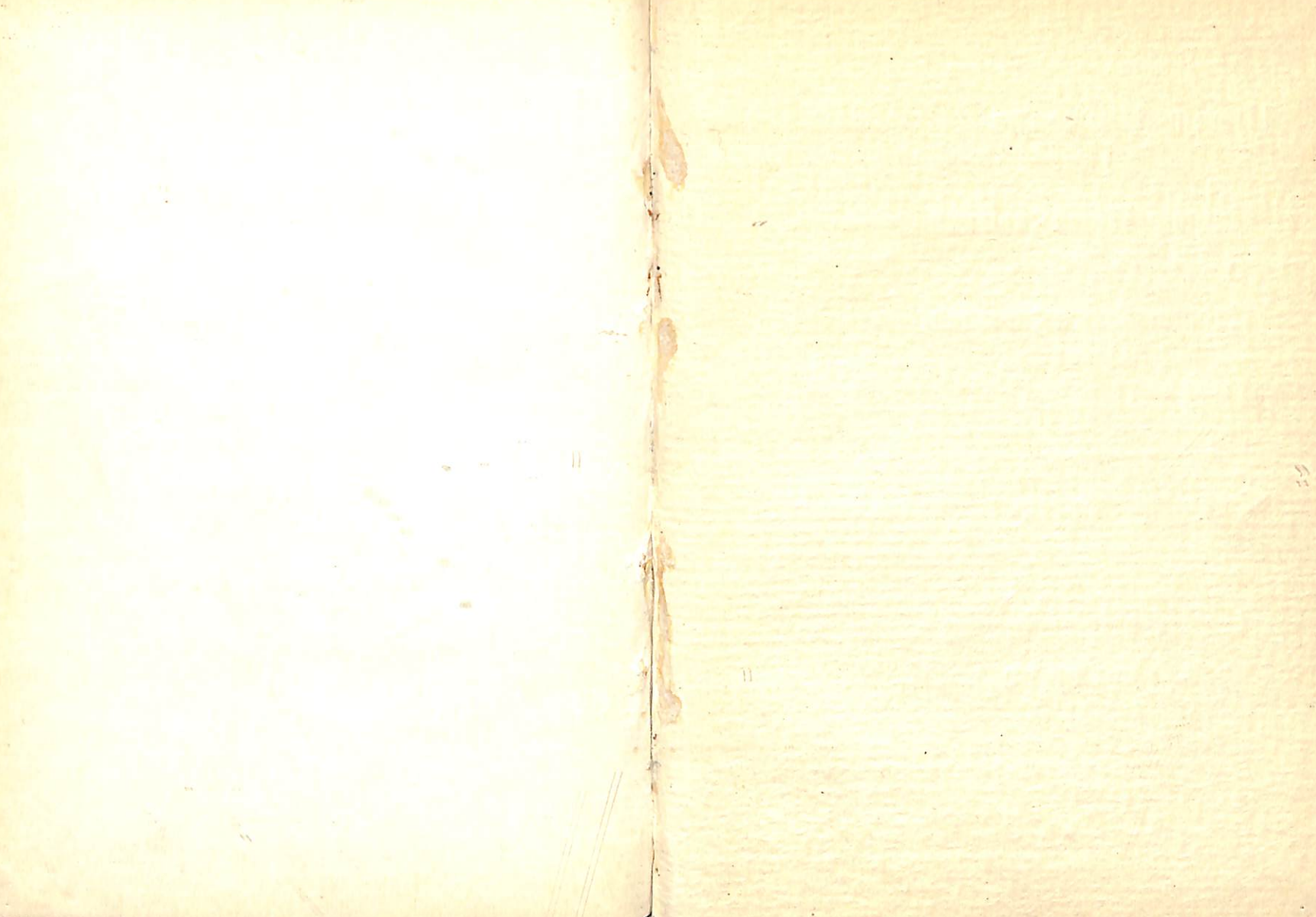
Կը մերձենամ. ինձ կը թըւի
 Մեղեդի մը երկնանըւագ...
 Իմ շըրթներուս ան կը հըպի
 Ձերթ մանանայ.
 Կ'ըմպե՛մ կ'ըմպե՛մ լուսակայլակ,
 Երգն իր զըւարթ, նախընծայ...:

«ԱՂՐԵՒԻՐ ԱՆՄԱՀՈՒԹԵԱՆ»,

Ներշնչում	7
I	
Լուսադրիւր	11
Հոգեհանգիստ	15
Մեծարենց	17
Լքում	19
Անցեալին	21
Անձայն նուագներ	23
Վերջալոյս	27
Կարօտ	29
Տրամոթիւն	31
Վերելք	33

II	
Ընծայում	37
Քննչորդունին	39
Մեխակը	41
Երգ	43
Սիրաք	45
Մասնին	47
Հսկում	49
Պատկեր	51
Ս.Նուսրիկ մէջ	
Զգլխանք	55

ՀՅՂԻՆՍԱԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

ՄԻԱԷՐ ԱՅԾԱՐԵՄՆՅ

(Իր կեանքը եւ գրա-

կան գործունէութիւնը, 1922)

50 դր.

“**ԿՂԻՐԻ ԿՆԱՐԱՇՈՒԹԱՆ**,, (Բերրուածներ)

Ա. Եաւբ

(Ազատամ)

“**ԿՂԻՐԻ ԿՆԱՐԱՇՈՒԹԱՆ**,, (Բերրուածներ)

Բ. Եաւբ

50 դր.

ՄՍ.ՄԱՌԻԻ ՏՍ.Կ.

ՆԱՅՐԵՄԻ ՅՈՒՇՈՐ

(Պատմութիւններ)

ՊԱՏՄԱՆՈՒԹԱՆՆ ԿՂԻՐ

ԿԿԱՅ ՆԱՅՐԵՄԻ ԲԸ

ԳԻՆ 50 ՂԻՐ.

Արտատպման 10 Յրկ.

գրք

102

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0327704

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0327640

17.484
17.485

891.99

2h-22